KPO Speciaal Onderwijs
De Kameleon

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

SO De Kameleon

SOP SO De Kameleon, versie november 2020
Auteurs: R. van Alphen, A. Mertens en L. Middendorp (orthopedagogen)

KPO Speciaal Onderwijs De Kameleon

Inhoudsopgave

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL 1

SO De Kameleon 1

1. Inleiding 3

2. Algemene gegevens 4
- **2.1 Contactgegevens** 4
- **2.2. Doelgroep** 4
- **2.3 Missie** 5

3. Uitgangspunten 5
- **3.1 Aannameprofiel** 5
- **3.2 Het capaciteitenprofiel** 6
- **3.3 Het ontwikkelingsperspectief** 7
- **3.4 Extra zorg/therapie** 8
- **3.5 Grenzen van het onderwijs voor zittende leerlingen** 8

4. Aanmelding, toelating en terug- en overplaatsing 9
- **4.1. Aanmeldprocedure** 9
- **4.2 Toelaatbaarheidsverklaring** 9
- **4.3 Terugplaatsing en overplaatsing** 9

5. De rol van de Commissie voor Begeleiding 9
- **5.1 Samenstelling Commissie voor Begeleiding** 9
- **5.2 Taken en verantwoordelijkheden** 9

6. Ondersteuningsbehoeften per leerroute op basis van de vijf Indicatiestelling Vanuit Onderwijsbehoeften (IVO) Velden 11

Bijlage: Lijst met afkortingen 20

1. Inleiding

In dit document is het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van Speciaal Onderwijs (SO) De Kameleon beschreven. De Kameleon is een regionale school en maakt deel uit van verschillende samenwerkingsverbanden (SWV's).
De Kameleon is een onderwijsinstelling voor speciaal (voortgezet) onderwijs voor leerlingen met een verstandelijke beperking, ook wel zeer moeilijk lerend (ZML), in de leeftijd van 4 tot 18 jaar oud. Wij bieden onze leerlingen op een geïntegreerde wijze onderwijs aan. Er wordt naar gestreefd dat zij kennis en vaardigheden ontwikkelen die zij nodig hebben om nu en in de toekomst zo zelfstandig mogelijk te functioneren. Leerlingen en hun ouder(s)/verzorger(s) staan binnen onze onderwijsinstelling centraal. We gaan uit van de individuele mogelijkheden van ieder kind en bieden onderwijs dat aansluit op het niveau van de leerling in een ontwikkelingsstimulerende omgeving. Hierdoor kunnen leerlingen zich op cognitief, motorisch, sociaal-emotioneel en praktisch gebied optimaal ontwikkelen.

De Kameleon baseert het onderwijs op de zeven kernwaarden zoals die door het Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs (LECSO) zijn ontwikkeld:

1. De Kameleon is ambitieus en werkt planmatig vanuit een missie en visie aan innovatie en het meten, verbeteren en borgen van kwaliteit;
2. De Kameleon realiseert voor elke leerling op basis van het ontwikkelingsperspectief (OPP) een passende en duurzame deelname aan onderwijs en samenleving;
3. De Kameleon werkt vanuit gedeelde verantwoordelijkheid, op basis van actieve betrokkenheid en heldere communicatie met ouder(s)/verzorger(s) en jongeren aan de realisatie van onderwijs (-zorg) arrangementen;
4. De Kameleon wordt gekenmerkt door orthodidactisch en orthopedagogisch handelen binnen een veilig, uitdagend en respectvol leerklimaat;
5. De Kameleon heeft medewerkers in dienst met specifieke competenties die samenwerken in een multidisciplinaire omgeving;
6. De Kameleon zet aangepaste voorzieningen in op het gebied van de fysieke omgeving, ICT, leer- en hulpmiddelen en materialen;
7. De Kameleon werkt nauw samen in de keten van (regulier) onderwijs, zorg en arbeid en is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitwisselen van kennis en expertise.

In dit document worden de missie, doelgroep, uitgangspunten en grenzen van het SO op De Kameleon nader beschreven. Dit document is geldig tot 1 januari 2024, maar zal per schooljaar worden aangepast waar nodig.

2. Algemene gegevens

2.1 Contactgegevens

School	SO De Kameleon
Brin nummer	16LO00
Directeur	Mw. E. Danneels
Adres	Gerard ter Borchstraat 51 4703 NL Roosendaal
Telefoon	0165-570950
Email	directie@dekameleonkpo.nl
Bestuur	KPO Roosendaal
SWV's	PO Roos, PO Brabantse Wal, Kind op 1, RVS Breda

2.2. Doelgroep

De doelgroep van De Kameleon is breed en divers. Binnen het SO wordt onderwijs geboden aan leerlingen tussen 4 en 13 jaar oud waarbij primair sprake is van een verstandelijke beperking. De intelligentierange loopt globaal van een IQ van <35 tot een IQ van 70-75. Naast de verstandelijke beperking is er veelal sprake van een beperkte zelfredzaamheid en een jonge sociaal-emotionele ontwikkeling (SEO). Bijkomende problematieken die bij veel van onze leerling voorkomen, zijn ADHD, ASS, hechtingsproblematiek of syndromale problematiek. Vanwege hun (complexe) beperkingen zijn de leerlingen niet in staat deel te nemen aan het regulier onderwijs. Voor de leerlingen die op een zeer laag niveau functioneren (<35) is er een onderwijszorggroep (OZG) beschikbaar, deze groep bestaat uit maximaal 8 leerlingen.

Op De Kameleon worden aanpassingen gemaakt in de begeleiding en benadering om leerlingen optimaal te laten profiteren van het onderwijsaanbod. De onderwijsbehoeften zijn hierbij het uitgangspunt voor het aanbod. Er zijn verschillende leerroutes (gebaseerd op het Landelijk Doelgroepenmodel (LDGM) van LECSO) waarbij gekeken wordt wat de mogelijkheden van een leerling zijn per ontwikkelingsdomein. De leerlingen hebben een ondersteuningsbehoefte die varieert van regelmatig tot zeer intensief. Op basis van het profiel van de leerling kan de leerroute (of voorafgaand aan plaatsing; het toelaatbaarheidsadvies) en daarmee het uitstroomperspectief worden bepaald.

Leerstandaarden		1	2	3	4		5	
Totaal IQ		< 20	20 - 34	35 - 49	50 - 69	PRO 55-80	70 - 89	
Indeling Inspectie		*< 35*		*35 - 49*	*50 - 69*		*70 - 79*	*80 - 89*
Ontwikkelingsleeftijd (SEO)		1,5-2 jaar	2-4 jaar	4-6 jaar	6-9 jaar		9-11 jaar	
Didactisch functioneringsniveau				FN <E3	FN E3-M5		FN E5-E6	
Leerstandaard		Plancius Niveau 1-6	SO-ZML Niveau 5	SO-ZML Niveau 7	SO-ZML Niveau 9		SO-ZML Niveau 12 Passende perspectieven 2	
Leerkenmerken		Sensomotorisch en gevoelsmatig	Pragmatisch	Egocentrisch	Egocentrisch en performaal		Performaal en ongericht	
Onder-steunings-behoefte t.a.v.	**Mentale functies (leren en ontwikkelen)**	Zeer intensief (CAP 4)	Intensief (CAP 4)	Voortdurend (CAP 3)	Regelmatig (CAP 2, 3)		Incidenteel (CAP 2)	
	SEO en gedrag	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig		Incidenteel	
	Communicatie en stem- en spraakfunctie	Zeer intensief (CAP 0, 1, 2, 3)	Intensief (CAP 0, 1, 2, 3)	Voortdurend (CAP 0, 1, 2)	Regelmatig (CAP 0, 1, 2)		Incidenteel (CAP 0, 1)	
	Zelfredzaamheid en motorische functies	Zeer intensief (CAP 0, 1)	Intensief (CAP 0,1)	Voortdurend (CAP 0, 1, 2)	Regelmatig (CAP 0, 1, 2)		Incidenteel (CAP 0, 1, 2)	
	Zintuiglijke functies	Zeer intensief (CAP 0, 1 ,2)	Intensief (CAP 0, 1, 2)	Voortdurend (CAP 0, 1, 2)	Regelmatig (CAP 0, 1, 2)		Incidenteel (CAP 0, 1, 2)	
	Fysiek belastbaarheid	Zeer intensief (CAP 0, 1, 2)	Intensief (CAP 0, 1, 2)	Voortdurend (CAP 0, 1)	Regelmatig (CAP 0, 1)		Incidenteel (CAP 0, 1)	
Uitstroombestemming		VSO	VSO	VSO	PrO		PrO VMBO (BBL)	
					VSO	VO	VSO	VO

2.3 Missie

Ieder kind komt tot zijn recht wanneer het de juiste aandacht en begeleiding krijgt. Dit geldt zeker ook voor leerlingen met een verstandelijke beperking. Met de meest passende begeleiding en het juiste onderwijs ontwikkelen ook deze leerlingen zich optimaal naar hun mogelijkheden. De Kameleon heeft de expertise om leerlingen met een verstandelijke beperking verder te helpen in hun ontwikkeling naar een zo zelfstandig mogelijke toekomst.

Onze school kent vier pijlers:

- **Speciaal:** Ieder kind is uniek en heeft eigen speciale kwaliteiten en mogelijkheden. Onze leerkrachten passen hun gedrag aan op de onderwijsbehoeften van de individuele leerling. Zo wordt ieder kind echt 'gezien' en krijgt het de aandacht die het verdient en waarvan het opbloeit.
- **Geborgen**: Onze school biedt structuur, rust en veiligheid. Onze school is een vertrouwde omgeving en kinderen voelen zich hier geborgen**.** Juist deze groep leerlingen heeft baat bij geborgenheid. Dit geeft hen de ruimte om hun mogelijkheden en talenten maximaal te ontwikkelen.
- **Uitdagend**: De Kameleon heeft de specialistische kennis en expertise als het gaat om onderwijs en begeleiding van de leerlingen met een verstandelijke beperking en we hebben de ambitie om dit ook de waarborgen. Ons team wil anderen uitdagen: laten we samen op zoek gaan naar wat deze kinderen wel kunnen!
- **Opbrengstgericht**: Iedere leerling heeft andere mogelijkheden. Bij ons volgt ieder kind zijn eigen, passende leerroute. Door de leerstof en het leertempo en soms zelfs het benaderingsniveau af te stemmen op het specifieke kind, krijgt het de kennis, vaardigheden en competenties die bij hem of haar passen.

3. Uitgangspunten

3.1 Aannameprofiel

Op De Kameleon wordt onderwijs geboden aan een brede en diverse populatie van leerlingen. De ijkpunten voor plaatsing op De Kameleon worden hieronder beschreven.

- Leerlingen met een IQ tussen de 70/75 en 85 zijn toelaatbaar mits er sprake is van bijkomende problematiek; zoals een achterstand in zelfredzaamheid, op sociaal-emotioneel gebied of psychiatrische problematiek.
- Leerlingen met een IQ beneden de 35 zijn toelaatbaar, mits er sprake is van een minimale ontwikkelingsleeftijd van 1,5-2 jaar.
- Er is sprake van een didactische achterstand op meerdere leergebieden.
- Naast de verstandelijke beperking kan sprake zijn van bijkomende psychiatrische problematiek, zoals een autistische stoornis, AD(H)D of hechtingsstoornissen. Er is echter geen sprake van een primair psychiatrisch ziektebeeld wat de onderwijsparticipatie dermate belemmert dat behandeling aangewezen is.
- Er is geen primair medisch of motorisch ziektebeeld, geen primaire visuele beperking of primaire auditieve beperking.
- Externaliserend of internaliserend probleemgedrag is niet bovenliggend; gedrag gericht op zichzelf, gericht op de ander en/of gericht op materiaal.
- Bij leerroute (2), 3 en 4: Als een leerling niet in een groep met 12 leerlingen kan functioneren. De leerling gedijt enkel met constante nabijheid in een een-op-een setting.
- Bij leerroute 1 en (2) in de OZG's: Als een leerling niet in een groep met 8 leerlingen kan functioneren. De leerling gedijt enkel met constante nabijheid in een een-op-een setting.
- De leerling kan omgaan met de minimale eisen van een dagprogramma (wisselende activiteiten gedurende de dag, zowel individueel als in de groep).

- Zonder fysieke aansturing of begeleiding kan de leerling gedurende vijf minuten zelfstandig een activiteit uitvoeren of laat hierin binnen 6 weken ontwikkeling zien.
- De leerling kan zich aan de schoolregels gericht op omgang en gedrag houden (bijv. niet slaan, schoppen, schelden en gooien) of laat zich hierin bijsturen.

3.2 Het capaciteitenprofiel

Het capaciteitenprofiel (CAP) geeft inzicht in het toekomstperspectief van kinderen met blijvende beperkingen. Op De Kameleon gebruiken we dit profiel om inzichten te geven in waar de behoeften van de leerlingen liggen en hoe wij daarop kunnen aansluiten. Het CAP geeft de zorg weer in 5 gebieden: fysieke belastbaarheid, motorisch functioneren, zintuiglijke functies, mentale functies en stem- en spraakfuncties. Op elk gebied wordt de hoeveelheid extra zorg gescoord, dit kan variëren van 0 (gebruikelijke zorg voor de leeftijd, dus geen extra zorg nodig) tot 5 (volledig afhankelijk). Hieronder worden de verschillende domeinen van het CAP beschreven en onderverdeeld per leerroute (LR). Alleen de scores die van toepassing zijn op onze doelgroep worden weergegeven.

Fysieke belastbaarheid: blijvende gevolgen van conditionele problemen; hartfunctie, longfunctie, stofwisseling, epilepsie, nierfunctie, huidproblemen, allergieën en pijn.					
		LR 1	LR 2	LR 3	LR 4
0	Geen conditionele stoornissen, een normaal dagprogramma kan worden volgehouden. Conditionele problemen die slechts af en toe optreden, zoals luchtweginfecties in de winter, worden ook hier gescoord.	x	x	x	x
1	Een dagprogramma dat past bij de leeftijd is mogelijk, maar medicatie, dieet of leefregels zijn daarvoor noodzakelijk. Bv. Epilepsie goed ingesteld met medicatie.	x	x	x	x
2	Vanwege verminderde belastbaarheid of verpleegkundige handelingen is aanpassing van het dagprogramma noodzakelijk. Voorbeeld katheteriseren kan iemand zelf leren doen, maar aanpassing dagprogramma is vereist.	x	x		
Indien een leerling op basis van fysieke belastbaarheid andere ondersteuningsbehoeften heeft, dan wordt er doorverwezen naar een plek die meer passend is voor de leerling.					

Motorische functies; basisfuncties die nodig zijn om te kunnen bewegen.					
		LR1	LR2	LR3	LR4
0	Geen bewegingsstoornissen	x	x	x	x
1	Lichte bewegingsstoornissen maar geen beperkingen voor het dagelijks functioneren. Iemand loopt bv. wat langzamer maar zou wel moeten kunnen traplopen en tegelijk iets dragen. Evt. Inzet hulpmiddelen als aangepast schoeisel.	x	x	x	x
2	Hulpmiddelen en aanpassingen aan de omgeving zijn nodig, maar hiermee ondervindt de leerlingen geen beperkingen in het dagelijks functioneren.			x	x
Indien een leerling op basis van motorisch functioneren andere ondersteuningsbehoeften heeft, dan wordt er doorverwezen naar een plek die meer passend is voor de leerling.					

Zintuiglijke functies; basisfuncties van het zien, horen en voelen.					
		LR1	LR2	LR3	LR4
0	Geen zintuiglijke stoornissen.	x	x	x	x
1	Er zijn zintuiglijke stoornissen en ondanks correctie met bril enzovoort toch nog lichte beperkingen. Eventueel zijn hulpmiddelen noodzakelijk, maar er zijn geen beperkingen in het dagelijks functioneren.	x	x	x	x

2	Betrokkene kan zelfstandig functioneren zonder persoonlijke hulp, maar hulpmiddelen en omgevingsaanpassingen zijn hiervoor noodzakelijk. Voorbeeld: vanwege slechtziendheid moet alles steeds op dezelfde plaats staan om het terug te kunnen vinden.	x	x	x	x
Indien een leerling op basis van zintuiglijke functies andere ondersteuningsbehoeften heeft, dan wordt er doorverwezen naar een plek die meer passend is voor de leerling.					

Mentale functies: het in staat zijn de regie te voeren over het eigen leven.					
		LR1	LR2	LR3	LR4
2	Kan zelfstandig zijn leven regelen, wordt meer gestuurd vanuit de hulpverlening zelf, die ook bevoegdheden heeft.				x
3	Neemt initiatieven en maakt plannen die bijdragen tot zelfstandig functioneren. Functioneert op zeer moeilijk lerend niveau; het leren heeft vooral betrekking op de sociale vaardigheden. Heeft dagelijks begeleiding nodig, maar kan ook een deel van de dag alleen zijn.			x	x
4	Heeft hulp nodig bij elke beslissing die genomen wordt, kan eenvoudige keuzes maken maar ze niet zelf uitvoeren. Leert vooral door inslijpen en herhalen. Neemt geen initiatief dat bijdraagt tot zelfstandig functioneren. Maakt onderscheid tussen bekende en niet bekende personen.	x	x		
Indien een leerling op basis van mentale functies andere ondersteuningsbehoeften heeft, dan wordt er doorverwezen naar een plek die meer passend is voor de leerling.					

Stem- en spraakfuncties: de aanwezigheid van voorwaarden om te spreken.					
		LR1	LR2	LR3	LR4
0	De voorwaarden wat betreft beheersing mondmotoriek, stemgeving, ademhaling en sensibiliteit mondholte zijn aanwezig zodat goed verstaanbaar praten mogelijk zou moeten zijn.	x	x	x	x
1	Als 0, maar praten gaat moeizaam, zodat van de ontvanger extra inspanning wordt gevraagd.	x	x	x	x
2	Een aanvullende vorm van communicatie is aangewezen, maar de betrokkene heeft daarbij geen hulp van anderen nodig. De betrokkene heeft het hulpmiddel altijd tot zijn beschikking of kan het zelf pakken.	x	x	x	x
3	Als 2, de betrokkene kan het zelf bedienen, maar heeft hulp nodig om erover te kunnen beschikken.	x	x		
Indien een leerling op basis van stem- en spraakfuncties andere ondersteuningsbehoeften heeft, dan wordt er doorverwezen naar een plek die meer passend is voor de leerling.					

3.3 Het ontwikkelingsperspectief

Iedere leerling heeft de juiste ondersteuning in het onderwijs nodig. Op De Kameleon vinden wij het belangrijk zorg op maat te leveren en stellen voor iedere leerling een OPP op.

- Voor leerlingen die instromen in het SO stelt de orthopedagoog in overleg met de intern begeleider en leerkracht een OPP op. In dit OPP wordt door de orthopedagoog op basis van rapportage van de leerling (dossier bij aanmelding), observatie en evt. aanvullend onderzoek de onderwijsrelevante gegevens ingevuld. Dit geeft een overzichtelijk beeld van het ontwikkelingsniveau van de leerling. Hiernaast wordt de kind-problematiek bekeken in relatie tot bevorderende en belemmerende factoren. Aan de hand hiervan wordt het diagnostisch beeld geschreven. Binnen het diagnostisch beeld wordt beargumenteerd welke uitstroombestemming het hoogst haalbare is en welke leerroute, leerstandaard en ondersteuning (mits er voldoende informatie aanwezig is) het beste aansluit op de mogelijkheden van de leerling. In het OPP worden ook de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling opgenomen. Het OPP wordt besproken in

de Commissie voor Begeleiding (CvB). Daarna vindt, binnen zes weken, een gesprek met leerkracht en ouder(s)/verzorger(s) plaats.

- De leerkracht kan op basis van dit OPP het onderwijsaanbod voor de leerling plannen. De planning van het onderwijs gebeurt voor een periode van twintig weken vanuit de leerlijnen van het Centrum voor Educatieve Dienstverlening (CED). Voor kinderen uit de onderwijszorggroepen wordt eveneens gebruik gemaakt van de Plancius leerlijnen. Daarnaast gebruikt de leerkracht een dagplanning. Het onderwijsaanbod is gerelateerd aan het niveau van de leerling en zijn verwachte uitstroomniveau. De leerkracht kan hierbij een beroep doen op de deskundigheid van de intern begeleider.
- Het onderwijs wordt twee keer per jaar geëvalueerd op basis van de twintig weken planning. De behaalde doelen worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem ParnasSys. Er wordt gekeken of een leerling zich ontwikkelt naar verwachting. Als dit niet het geval is, wordt gekeken waardoor een leerling resultaten niet heeft kunnen behalen en worden aanpassingen ingezet om alsnog de doelen te kunnen behalen. Als een leerling meer heeft laten zien dan verwacht werd, dan wordt het aanbod eveneens aangepast. Het onderwijs moet uitdagend blijven.
- Het OPP wordt aan het einde van het schooljaar geëvalueerd. De procedure sluit aan op wat hierboven beschreven staat. Er worden ook eventuele nieuwe onderzoeksresultaten toegevoegd en op basis hiervan kunnen bevorderende en belemmerende factoren wijzigen evenals het diagnostisch beeld. Ook kunnen aanpassingen worden gemaakt in de afstemming van de onderwijsbehoeften.

3.4 Extra zorg/therapie

- Als het nodig is, bieden wij ruimte voor extra zorg. Sommige leerlingen hebben baat bij deze extra zorg. We werken hierin bij voorkeur samen met Stichting Dag- en Woonvoorziening (SDW). Van deze zorgaanbieder worden medewerkers betrokken en ingezet in de groep als kinderen veel aandacht bij persoonlijke verzorging nodig hebben en/of ondersteunende begeleiding nodig hebben om tot leren te komen.
- Als een kind bij aanvang op school nog niet zindelijk is, is de inzet van zorguren gericht op persoonlijke verzorging noodzakelijk.
- Indien mogelijk bieden wij externe deskundigen de kans leerlingen onder schooltijd op school te behandelen. Denk hierbij aan psychomotorische therapie (PMT), spel-, muziek- of creatieve therapie. Dit kan alleen als de doelstelling onderwijsondersteunend is, dit wordt bepaald en vastgelegd in de CvB voor leerlingen functionerend in leerroute 3 of 4. Voor leerroute 1 en 2 geldt dat therapie altijd onder schooltijd mag plaatsvinden in afstemming met de betrokken orthopedagoog.

3.5 Grenzen van het onderwijs voor zittende leerlingen

Om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen zitten er ook grenzen aan de mogelijkheden van De Kameleon. Dit betekent dat een leerling niet langer kan deelnemen aan het reguliere onderwijsaanbod binnen De Kameleon en dat samen met de betrokkenen (ouder(s)/verzorger(s), SWV, zorginstelling) gekeken wordt naar een beter passend alternatief.
De grenzen van het onderwijs zijn bereikt als de leerling niet meer binnen het CAP past. Andere redenen om het onderwijs op De Kameleon te beëindigen kunnen zijn:

- Als een leerling wordt onder-gestimuleerd door het aanbod op De Kameleon en op een andere plek meer uitdaging kan krijgen.
- Bij stagnatie van de didactische ontwikkeling en het ontbreken van leerbaarheid.
- De veiligheid van de desbetreffende leerling, de andere leerlingen en/of het personeel structureel in het geding komt.
- Als een leerling geen motivatie meer heeft voor onderwijs en/of te vaak ongeoorloofd verzuimt.
- De leerling geen nabijheid aankan van andere leerlingen en/of personeel.
- De tijd voor verzorging/medische handelingen en structurele therapie niet meer in de juiste

verhouding staat tot het didactisch programma.

4. Aanmelding, toelating en terug- en overplaatsing

4.1. Aanmeldprocedure

ouder(s)/verzorger(s) kunnen contact opnemen met de teamleider. De teamleider stuurt ouder(s)/verzorger(s) een brief met betrekking tot aanmelding en een toestemmingsverklaring. Voordat ouder(s)/verzorger(s) op gesprek komen, is de dossierinformatie aanwezig, heeft een van de orthopedagogen het dossier beoordeeld en is de leerling reeds besproken in de CvB. Nadat de leerling is besproken in de CvB wordt de aanmeldprocedure voortgezet; er volgt een aanmelding, afstemmingsoverleg of afwijzing. De teamleider nodigt ouder(s)/verzorger(s) bij aanmelding uit voor een intakegesprek. Het intakegesprek wordt gevoerd door de teamleider en de betrokken orthopedagoog.

4.2 Toelaatbaarheidsverklaring

Voordat een leerling kan deelnemen aan het onderwijs op De Kameleon is een toelaatbaarheids-verklaring (TLV) nodig. In deze TLV worden de bekostigingscategorie (1, 2 of 3) en de duur van het arrangement beschreven. Als er geen TLV is, dan moet deze worden aangevraagd. De TLV kan aangevraagd worden nadat ouder(s)/verzorger(s) hun kind officieel hebben aangemeld. De aanvraag van de TLV is de verantwoordelijkheid van De Kameleon voor kinderen die vanuit een voorschoolse situatie, zoals een Orthopedagogisch Dagcentrum (ODC) en een Medisch Kinderdagverblijf (MKD), of vanuit Auris Montaal worden aangemeld. De orthopedagoog is verantwoordelijk voor de aanvraag van de TLV. Bij alle andere aanmeldingen is de school van herkomst verantwoordelijk voor de aanvraag van de TLV. Dit gebeurt volgens de procedure van het desbetreffende SMW. Hierbij worden de ondersteuningsbehoeften van de leerling in kaart gebracht.
Zonder TLV kan een leerling niet starten op De Kameleon.

4.3 Terugplaatsing en overplaatsing

Als de leerling de beschreven doelen uit het OPP heeft behaald en in staat is zich te ontwikkelen binnen de school zonder de extra ondersteuning die binnen de school wordt geboden, wordt nagegaan of het mogelijk is om de leerling tussentijds uit te laten stromen naar regulier onderwijs of speciaal (basis)onderwijs (S(B)O). De CvB bepaalt of terug- of overplaatsing mogelijk is. Er wordt overlegd met de ouder(s)/verzorger(s) en met het SMW.
Bij terugplaatsing gaat het om een leerling die eerder regulier of speciaal (basis)onderwijs heeft gevolgd. Bij overplaatsing gaat het om een leerling die voor de eerste keer in het regulier of speciaal (basis)onderwijs wordt geplaatst. In beide gevallen gaat het om (tussentijdse) uitstroom.

5. De rol van de Commissie voor Begeleiding

5.1 Samenstelling Commissie voor Begeleiding

Op De Kameleon bestaat de CvB uit de schoolarts, directie, intern begeleiders, orthopedagogen en schoolmaatschappelijk werker. De CvB kan adviseurs raadplegen, zoals de leerplichtambtenaar, wijkagent, logopedist en coördinator arbeidstoeleiding.

5.2 Taken en verantwoordelijkheden

De CvB op De Kameleon heeft als taak om te adviseren in de vaststelling en bijstelling van het OPP. Voor alle leerlingen wordt het OPP één keer per jaar geëvalueerd in de CvB. Daarnaast adviseert de CvB over terugplaatsing en overplaatsing van de leerling naar het S(B)O of een vorm van voortgezet onderwijs. Naast de reguliere leerlingenzorg kent De Kameleon ook specifieke leerlingenzorg. In de

specifieke leerlingenzorg bespreekt de CvB leerlingen waarbij sprake is van herhalend externaliserend en internaliserend probleemgedrag, seksueel probleemgedrag, medische factoren en/of een thuissituatie van de leerling die belemmerend is voor het onderwijs, waarbij vraag is naar het inzetten van middelen en maatregelen, een schorsing en/of verwijzing.

6. Ondersteuningsbehoeften per leerroute op basis van de vijf Indicatiestelling Vanuit Onderwijsbehoeften (IVO) Velden

Leerroute 1: uitstroomprofiel VSO/dagbesteding	
Bekostiging	Categorie 3 Extra bekostiging voor leerlingen met zeer intensieve en intensieve begeleidings- en zorgbehoeften op het gebied van persoonlijke verzorging en gedrag, ook wel met een ernstige meervoudige beperking (EMB).
Doelgroep	De leerling in deze leerroute heeft een zeer intensieve ondersteuningsbehoefte vanwege ernstig beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden, een geringe zelfredzaamheid en achterstand in sociaal-emotioneel functioneren. Leerlingen laten regelmatig moeilijk te lezen gedrag zien vanuit een disharmonisch ontwikkelingsprofiel.
Uitstroombestemming	De leerling stroomt uit naar leerroute 1 VSO of dagbesteding.
Ondersteuningsprofiel 1 - Zeer intensieve ondersteuning	
Hoeveelheid aandacht en tijd	Gemiddelde groepsgrootte 6-8 leerlingen. <u>Mentale functies (leren en ontwikkelen):</u> • Er is binnen de groep sprake van een veilige sfeer, rust en regelmaat en een duidelijke structuur. • De leerlingen hebben een individueel onderwijsaanbod binnen de groep. • Onderwijs is met name gericht op het verbeteren van de zelfredzaamheid, communicatie en sociaal-emotionele ontwikkeling. • (Deel)vaardigheden worden individueel of in kleine groepen ingeoefend (1-2 leerlingen) waarbij aandacht is voor enkelvoudig strategisch handelen en het aanleren van compenserende strategieën. • Er wordt uitgegaan van het principe van modelleren: voordoen-samendoen-nadoen. • De leerlingen hebben tijdens het uitvoeren van activiteiten een-op-een begeleiding nodig. • Er is de hele dag toezicht en nabijheid nodig door een bekende begeleider/leerkracht. • Er is een balans tussen actieve en rustigere activiteiten. • De leerling heeft de mogelijkheid om binnen het dagprogramma te rusten, onder toezicht. • In de groep is één leerkracht en één onderwijsassistent aanwezig. Hiernaast is extra personele inzet mogelijk voor leerlingen met een grote zorgbehoefte op het gebied van persoonlijke verzorging en verpleging (bekostiging vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). <u>Sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag:</u> • De leerling heeft extra aandacht en sturing nodig in sociale situaties en interacties met medeleerlingen. • De basishouding is gericht op het bieden van veiligheid. • De leraar heeft een affectief neutrale basishouding naar de leerling toe. • Contact met de leerling vraagt tijd, rust, nabijheid en begrenzing <u>Communicatie en stem- en spraakfuncties:</u> • De communicatie is gericht in het hier en nu. • In de klas is er voor de leerling een voorspelbare leeromgeving. • Er wordt gebruik gemaakt van ondersteunende communicatie, groeps- en leerlinggebonden. • Het dagritme wordt visueel weergegeven. • Er wordt wekelijks in de groep logopedie aangeboden. <u>Zelfredzaamheid en motorische functies:</u> • Er is primaire begeleiding nodig bij de zelfredzaamheid. • Er is extra aandacht, ondersteuning en tijd nodig bij het eten en drinken en de toiletgang. • Het aanbod kenmerkt zich door herhaling, om ervoor te zorgen dat vaardigheden inslijpen. • Er wordt dagelijks een beweegmoment aangeboden. <u>Zintuiglijke functies:</u> • Er wordt tijd en aandacht besteed aan het stimuleren van de zintuigelijke beleving. • Er kan gewerkt worden met een alertheidsplan, waarbij de activiteiten aangepast worden aan de alertheidsfase van de leerling. • De leerkracht past zijn handelen aan, gericht op de zintuiglijke behoeften van een leerling. <u>Fysieke belastbaarheid:</u> • Onderwijsaanbod en -tijd kan worden aangepast naar de behoefte van de leerling. • Een deel van de leerlingen gebruikt medicatie, dit wordt onder begeleiding ingenomen. • Het is voor leerlingen mogelijk om onder schooltijd paramedische therapieën te volgen geïntegreerd in het lesrooster.

Onderwijsmaterialen	• Het curriculum bestaat uit de ZML-leerlijnen Plancius. • (Deel)vaardigheden worden ingeoefend met behulp van concrete, functionele en eventueel aangepaste materialen (o.a. sensorisch (spel)materiaal). • Het onderwijsaanbod kenmerkt zich d.m.v. ontdekkend leren en ervaren. • De leerling verwerkt informatie middels waarnemen en het beleven van zintuigelijke sensaties. • Er wordt met een visueel dagritme gewerkt. • Er wordt gebruik gemaakt van visuele ondersteuning d.m.v. verwijzers, foto's of pictogrammen. • De leerling krijgt korte, overzichtelijke opdrachten in deelstappen aangeboden. • Daar waar nodig worden individuele stappenplannen ingezet en aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. • Er wordt gebruik gemaakt van de time timer om de tijd te visualiseren. • Er wordt gebruik gemaakt van Ondersteunde communicatie: o.a. van Nederlands met Gebaren (NmG), picto's, foto´s en spraakcomputers. • Computers/tablets worden ingezet bij het verwerken en/of inoefenen van vaardigheden. Er wordt o.a. gebruik gemaakt van interactieve softwareprogramma's. • Er kunnen materialen aangeboden worden ter voorkoming van motorische onrust, zoals een stressbal, tangle en wiebelkussen. • Om auditieve prikkels te reduceren kan er gebruik gemaakt worden van gehoorbeschermers of koptelefoons. • Voor het bewegingsonderwijs en op de (buiten)speelplaats zijn er aangepaste materialen beschikbaar. • Alle leerlingen in de OZG krijgen eenmaal per week (aangepast) zwemonderwijs aangeboden totdat het A-diploma is behaald.
Ruimtelijke omgeving	• Gestructureerde, overzichtelijke en voorspelbare school- en klassenomgeving; vast en ruim lokaal, vaste lokaalinrichting en een vaste plaats in de klas. • Visualisering van afspraken in de klas en de school. • Lokalen worden afhankelijk van de behoeften van de leerlingen ingericht. • Tafels en individuele werkplekken, ingesteld op de zithouding van de leerling. • De school- en klassenomgeving is prikkelbewust ingericht, er is mogelijkheid tot gebruik van tafelschermen, koptelefoons etc. • Gestructureerde en voorspelbare invulling van de dag. • Er is voor de leerling een individuele ruimte beschikbaar om tot rust te komen of een activiteit uit te voeren. • De groep kan opgesplitst worden, om een rustige omgeving te creëren. • Aanwezigheid van een snoezelruimte.
Expertise	<u>Medewerkers:</u> • Er is een multidisciplinair team bestaande uit: leerkrachten, vakleerkrachten bewegingsonderwijs, onderwijsassistenten, orthopedagogen, schoolarts, logopedisten, SI-therapeut en schoolmaatschappelijk werker. • Er is een CvB welke bestaat uit: schoolarts, directie, intern begeleiders, orthopedagogen en schoolmaatschappelijk werker. <u>Actuele en specialistische kennis en vaardigheden op het gebied van:</u> • Onderwijs en didactische ontwikkeling op het niveau van de Master Special Educational Needs (SEN) (o.a. ondersteunde communicatie (picto's en NmG), gesprekstechnieken, gedrag, beleving van beperking, aansluiten bij de belevingswereld en vergroten van zelfredzaamheid en autonomie). • Specialistische kennis over ontwikkelingsstoornissen en ontwikkelingsproblematiek (ADHD/ASS/hechting/lage SEO/angst/depressie/neurologische problematiek). • Orthopedagogisch handelen. • De-escalerend werken; gebruik maken van en opstellen van signaleringsplan door de begeleiding. • Persoonlijke verzorging volgens (medische) protocollen. • Behandeling op het gebied van onderwijs en gedrag. • Sensorische integratie. • Kennis van het verloop van de (vertraagde) sociaal-emotionele ontwikkeling en daaruit voortvloeiende gedrags- en ontwikkelingsproblematiek. • Expertise op het gebied van diagnostiek (IQ, adaptief functioneren en sociaal-emotionele ontwikkeling) bij leerlingen met een beperking. • Inzet van een vorm van therapie vanuit de samenwerking met het multidisciplinair team of ketenpartners. • Inzet van de orthopedagoog op het gebied van sociaal-emotionele en gedragsproblemen.

	• Inzet van een ICT-expert. • Inzet van een jeugdwetindicatie, het persoonsgebonden budget (PGB) of de Wet langdurige zorg (Wlz) voor extra persoonlijke begeleiding ten behoeve van het functioneren in de groep. • Bieden van individuele begeleiding en voorbereiding bij veranderingen en onverwachte situaties. • Ondersteuning bij praktische vaardigheden en planmatig handelen door de onderwijsassistent.
Samenwerking met andere instanties	<u>Gemeenten/CJG:</u> • Voor o.a. leerlingenvervoer en hulpverlening. <u>Overige belangrijke partners:</u> • Gericht op behandeling/begeleiding, zoals PMT, spel-, muziek- of creatieve therapie en spelbegeleiding vanuit SDW, MEE, Juzt en GGZ. • Gericht op communicatie, zoals Auris en Kentalis (gehoor/spraak/taal). • Gericht op visus, zoals Bartiméus en Visio. • Met betrekking tot naschoolse voorzieningen, logeren en wonen, zoals SDW, S&L Zorg, Amarant, Juzt en Educura. • Met betrekking tot uitgebreidere diagnostiek, zoals De Hondsberg, De La Salle, Amarant, SDW en Amares. • Inzet van het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE). • Contact met en inzet van partners gericht op uitstroom.

Leerroute 2: uitstroomprofiel VSO	
Bekostiging	Categorie 3 Extra bekostiging voor leerlingen met intensieve begeleidings- en zorgbehoeften op het gebied van persoonlijke verzorging en gedrag, ook wel met een EMB.
Doelgroep	De leerling in deze leerroute heeft een (zeer) intensieve ondersteuningsbehoefte vanwege ernstig beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden, een geringe zelfredzaamheid en achterstand in sociaal-emotioneel functioneren. Leerlingen laten regelmatig moeilijk te lezen gedrag zien vanuit een disharmonisch ontwikkelingsprofiel.
Uitstroombestemming	De leerling stroomt uit naar leerroute 2 VSO.
Ondersteuningsprofiel 2 - (Zeer) intensieve ondersteuning	
Hoeveelheid aandacht en tijd	Gemiddelde groepsgrootte 6-8 leerlingen. <u>Mentale functies (Leren en ontwikkelen):</u> • Er is binnen de groep sprake van een veilige sfeer, rust en regelmaat en een duidelijke structuur. • De leerlingen hebben een individueel onderwijsaanbod binnen de groep. • Onderwijs is met name gericht op het verbeteren van de zelfredzaamheid, communicatie en sociaal-emotionele ontwikkeling. • (Deel)vaardigheden worden individueel of in kleine groepen ingeoefend (1-2 leerlingen) waarbij aandacht is voor enkelvoudig strategisch handelen en het aanleren van compenserende strategieën. • Er wordt uitgegaan van het principe van modelleren: voordoen-samendoen-nadoen. • De leerlingen hebben tijdens het uitvoeren van activiteiten een-op-een begeleiding nodig. • Er is de hele dag toezicht en nabijheid nodig door een bekende begeleider/leerkracht. • Er is een balans tussen actieve en rustigere activiteiten. • De leerling heeft de mogelijkheid om binnen het dagprogramma te rusten, onder toezicht. <u>Sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag:</u> • De leerling heeft extra aandacht en sturing nodig in sociale situaties en interacties met medeleerlingen. • De basishouding is gericht op het bieden van veiligheid. • De leraar heeft een affectief neutrale basishouding naar de leerling toe. • Contact met de leerling vraagt tijd, rust, nabijheid en begrenzing <u>Communicatie en stem- en spraakfuncties:</u> • De communicatie is gericht in het hier en nu. • In de klas is er voor de leerling een voorspelbare leeromgeving; er wordt gebruik gemaakt van ondersteunende communicatie. • Het dagritme wordt visueel weergegeven. <u>Zelfredzaamheid en motorisch functioneren:</u> • Er is primaire begeleiding nodig bij de zelfredzaamheid. Er is extra aandacht, ondersteuning en tijd nodig bij het eten en drinken en de toiletgang. • Het aanbod kenmerkt zich door herhaling, om ervoor te zorgen dat vaardigheden inslijpen. <u>Zintuigelijke functies:</u> • Er wordt tijd en aandacht besteed aan het stimuleren van de zintuigelijke beleving.

	• Er kan gewerkt worden met een alertheidsplan, waarbij de activiteiten aangepast worden aan de alertheidsfase van de leerling. • De leerkracht past zijn handelen aan, gericht op de zintuiglijke behoeften van een leerling. <u>Fysieke belastbaarheid:</u> • Onderwijsaanbod en -tijd kan worden aangepast naar de behoefte van de leerling. • Een deel van de leerlingen gebruikt medicatie, dit wordt onder begeleiding ingenomen. • Het is voor leerlingen mogelijk om onder schooltijd paramedische therapieën te volgen geïntegreerd in het lesrooster.
Onderwijsmaterialen	• Het curriculum bestaat uit de ZML-leerlijnen CED of Plancius. • (Deel)vaardigheden worden ingeoefend met behulp van concrete, functionele en eventueel aangepaste materialen (o.a. sensorisch (spel)materiaal). • Het onderwijsaanbod kenmerkt zich d.m.v. ontdekkend leren en ervaren. • De leerling verwerkt informatie middels waarnemen en het beleven van zintuigelijke sensaties. • Er wordt met een visueel dagritme gewerkt. • Er wordt gebruik gemaakt van visuele ondersteuning d.m.v. verwijzers, foto's of pictogrammen. • De leerling krijgt korte, overzichtelijke opdrachten met deelstappen aangeboden. • Daar waar nodig worden individuele stappenplannen ingezet en aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. • Er wordt gebruik gemaakt van de time timer om de tijd te visualiseren. • Er wordt gebruik gemaakt van Ondersteunde communicatie: o.a. van NmG, picto's, foto´s en spraakcomputers. • Computers/tablets worden ingezet bij het verwerken en/of inoefenen van vaardigheden. Er wordt o.a. gebruik gemaakt van interactieve softwareprogramma's. • Er kunnen materialen aangeboden worden ter voorkoming van motorische onrust, zoals een stressbal, tangle en wiebelkussen. • Om auditieve prikkels te reduceren kan er gebruik gemaakt worden van gehoorbeschermers of koptelefoons. • Voor het bewegingsonderwijs en op de (buiten)speelplaats zijn er aangepaste materialen beschikbaar. • Alle leerlingen in de OZG krijgen eenmaal per week (aangepast) zwemonderwijs aangeboden totdat het A-diploma is behaald.
Ruimtelijke omgeving	• Gestructureerde, overzichtelijke en voorspelbare school- en klassenomgeving; vast en ruim lokaal, vaste lokaalinrichting en een vaste plaats in de klas. • Visualisering van afspraken in de klas en de school. • Lokalen worden afhankelijk van de behoeften van de leerlingen ingericht. • Tafels en individuele werkplekken, ingesteld op de zithouding van de leerling. • De school- en klassenomgeving is prikkelbewust ingericht, er is mogelijkheid tot gebruik van tafelschermen, koptelefoons etc. • Gestructureerde en voorspelbare invulling van de dag. • Er is voor de leerling een individuele ruimte beschikbaar om tot rust te komen of een activiteit uit te voeren. • De groep kan opgesplitst worden, om een rustige omgeving te creëren. • Aanwezigheid van een snoezelruimte.
Expertise	<u>Medewerkers:</u> • Er is een multidisciplinair team bestaande uit: leerkrachten, vakleerkrachten bewegingsonderwijs, onderwijsassistenten, orthopedagogen, schoolarts, logopedisten, SI-therapeut en schoolmaatschappelijk werker. • Er is een CvB welke bestaat uit: schoolarts, directie, intern begeleiders, orthopedagogen en schoolmaatschappelijk werker. <u>Actuele en specialistische kennis en vaardigheden op het gebied van:</u> • Onderwijs en didactische ontwikkeling op Master SEN-niveau (o.a. ondersteunde communicatie (picto's en NmG), gesprekstechnieken, gedrag, beleving van beperking, aansluiten bij de belevingswereld en vergroten van zelfredzaamheid en autonomie). • Specialistische kennis over ontwikkelingsstoornissen en ontwikkelingsproblematiek (ADHD/ASS/hechting/lage SEO/angst/depressie/neurologische problematiek). • Orthopedagogisch handelen. • De-escalerend werken; gebruik maken van en opstellen van signaleringsplan door de begeleiding. • Persoonlijke verzorging volgens (medische) protocollen. • Behandeling op het gebied van onderwijs en gedrag. • Sensorische integratie.

	• Kennis van het verloop van de (vertraagde) sociaal-emotionele ontwikkeling en daaruit voortvloeiende gedrags- en ontwikkelingsproblematiek. • Expertise op het gebied van diagnostiek (IQ, adaptief functioneren en sociaal-emotionele ontwikkeling) bij leerlingen met een beperking. • Inzet van een vorm van therapie vanuit de samenwerking met het multidisciplinair team of ketenpartners. • Inzet van de orthopedagoog op het gebied van sociaal-emotionele en gedragsproblemen. • Inzet van een ICT-expert. • Inzet van een jeugdwetindicatie, het PGB of de Wlz voor extra persoonlijke begeleiding ten behoeve van het functioneren in de groep. • Bieden van individuele begeleiding en voorbereiding bij veranderingen en onverwachte situaties. • Ondersteuning bij praktische vaardigheden en planmatig handelen door de onderwijsassistent.
Samenwerking met andere instanties	<u>Gemeenten/CJG:</u> • Voor o.a. leerlingenvervoer en hulpverlening. <u>Overige belangrijke partners:</u> • Gericht op behandeling/begeleiding, zoals PMT, spel-, muziek- of creatieve therapie en spelbegeleiding vanuit SDW, MEE, Juzt en GGZ. • Gericht op communicatie, zoals Auris en Kentalis (gehoor/spraak/taal). • Gericht op visus, zoals Bartiméus en Visio. • Met betrekking tot naschoolse voorzieningen, logeren en wonen, zoals SDW, S&L Zorg, Amarant, Juzt en Educura. • Met betrekking tot uitgebreidere diagnostiek, zoals De Hondsberg, De La Salle, Amarant, SDW en Amares. • Inzet van het CCE. • Contact met en inzet van partners gericht op uitstroom.

Leerroute 3: uitstroomprofiel VSO	
Bekostiging	Categorie 1 (of 2) Extra bekostiging voor leerlingen met voortdurende begeleidingsbehoeften en begeleiding op het gebied van gedrag en/of sociaal-emotionele problematiek.
Doelgroep	De leerling in deze leerroute heeft een voortdurende ondersteuningsbehoefte vanwege matig beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden, een verminderde zelfredzaamheid en achterstand in sociaal-emotioneel functioneren. Leerlingen kunnen regelmatig gedragsproblematiek laten zien, als gevolg van hun beperking. In deze leerroute zitten ook leerlingen die altijd een intensieve of zeer intensieve ondersteuningsbehoefte hebben, vanwege hun gedrags- en/of sociaal-emotionele problematiek (categorie 2).
Uitstroom-bestemming	De leerling stroomt uit naar leerroute 3 VSO.
Ondersteuningsprofiel 3 - Voortdurende ondersteuning	
Hoeveelheid aandacht en tijd	Gemiddelde groepsgrootte 10-12 leerlingen. <u>Mentale functies (Leren en ontwikkelen):</u> • Er is binnen de groep sprake van een veilige sfeer, rust en regelmaat en een duidelijke structuur en grenzen. • Er wordt een onderwijsaanbod geleverd in de eigen groep. Wanneer mogelijk wordt er buiten de groep op niveau overstijgend gewerkt. • Onderwijs sluit aan bij de belevingswereld en de dagelijkse praktijk. • (Deel)vaardigheden worden in kleine niveaugroepen ingeoefend en er is veel sprake van herhaling. • De leerkracht stimuleert het initiatief van de leerling en bevordert de zelfstandigheid. • Het samenspel wordt ondersteund door de leerkracht. • Er is een balans tussen in- en ontspanningsmomenten. <u>Sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag:</u> • De basishouding is gericht op het vergroten van de autonomie en individuatie. • De leerling heeft extra aandacht en sturing nodig in sociale situaties en interacties met medeleerlingen. • De leerling krijgt grenzen en structuur aangeboden om zich veilig te voelen en om gedragsproblematiek te beperken. • Contact met de leerlingen vraag tijd, rust, nabijheid en begrenzing. • De leerling krijgt individuele begeleiding (binnen of buiten de klas), wanneer het uitvalt in de klas op gedrags- of sociaal-emotioneel vlak. <u>Communicatie en stem- en spraakfuncties:</u>

	• De overgangen worden door de begeleiding gevisualiseerd en begeleid. • De leerlingen hebben altijd behoefte aan korte verbale of non-verbale aansturing en er is regelmatig hulp nodig. • In de klas is er voor de leerling een voorspelbare leeromgeving; er wordt gebruik gemaakt van ondersteunende communicatie. • Het dagritme wordt visueel weergegeven. • De leerling wordt begeleid in het stimuleren in het verwoorden van zijn gevoelens en gedachten. <u>Zelfredzaamheid en motorische ontwikkeling:</u> • Het aanbod kenmerkt zich door herhaling, om ervoor te zorgen dat vaardigheden inslijpen. • De leerling heeft verbale en visuele aansturing nodig in de directe nabijheid bij het uitvoeren van (deel)handelingen. <u>Zintuiglijke functies:</u> • Er wordt tijd en aandacht besteed aan het stimuleren van de zintuigelijke beleving. In de onderbouw groepen (leerling tot 8 jaar) wordt dit vooral ingezet gericht op het vergroten van schoolse voorwaarden en ter ontspanning. In de bovenbouwgroepen wordt zintuiglijke beleving minder frequent ingezet, enkel ter ontspanning. • De leerkracht past zijn handelen aan, gericht op de zintuiglijke behoeften van een leerling. <u>Fysieke belastbaarheid:</u> • Onderwijsaanbod en -tijd kan worden aangepast naar de behoefte van de leerling. • Een deel van de leerlingen gebruikt medicatie, dit wordt onder begeleiding ingenomen. • Het is voor leerlingen mogelijk om onder schooltijd paramedische therapieën te volgen geïntegreerd in het lesrooster, als deze onderwijsondersteunend zijn.
Onderwijsmaterialen	• Het curriculum bestaat uit de ZML-leerlijnen CED. • Inzetten van specifieke methodes gericht op het ZML-onderwijs. • (Deel)vaardigheden worden ingeoefend met behulp van concrete, functionele en eventueel aangepaste materialen (o.a. sensorisch (spel)materiaal). • Er wordt met een visueel dagritme en korte verbale instructies gewerkt. • Er wordt wanneer nodig gebruik gemaakt van visuele ondersteuning d.m.v. verwijzers, foto's of pictogrammen. • De leerling krijgt korte, overzichtelijke opdrachten met deelstappen aangeboden. • Daar waar nodig worden individuele stappenplannen ingezet en aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. • Er wordt gebruik gemaakt van de time timer om de tijd te visualiseren. • Er wordt gebruik gemaakt van ondersteunende communicatie; o.a. van NmG, picto's, foto's en spraakcomputers. • Computers/tablets worden ingezet bij het verwerken en/of inoefenen van vaardigheden. Er wordt o.a. gebruik gemaakt van interactieve softwareprogramma's. • Er kunnen materialen aangeboden worden ter voorkoming van motorische onrust, zoals een stressbal, tangle en wiebelkussen. • Om auditieve prikkels te reduceren kan er gebruik gemaakt worden van gehoorbeschermers of koptelefoons. • Voor het bewegingsonderwijs en op de (buiten)speelplaats zijn er aangepaste materialen beschikbaar. • De leerlingen die eraan toe zijn krijgen (aangepast) zwemonderwijs aangeboden totdat het A-diploma is behaald.
Ruimtelijke omgeving	• Gestructureerde, overzichtelijke en voorspelbare school- en klassenomgeving; vast en ruim lokaal, vaste lokaalinrichting en een vaste plaats in de klas. • Visualisering van afspraken in de klas en de school. • Lokalen worden afhankelijk van de behoeften van de leerlingen ingericht. • Tafels en individuele werkplekken, ingesteld op de zithouding van de leerling. • De school- en klassenomgeving is prikkelbewust ingericht, er is mogelijkheid tot gebruik van tafelschermen, koptelefoons etc. • Gestructureerde en voorspelbare invulling van de dag. • Er is voor de leerling een individuele ruimte beschikbaar om tot rust te komen of een activiteit uit te voeren. • Aanwezigheid van een snoezelruimte.
Expertise	<u>Medewerkers:</u> • Er is een multidisciplinair team bestaande uit: leerkrachten, vakleerkrachten bewegingsonderwijs, onderwijsassistenten, orthopedagogen, schoolarts, logopedisten, SI-therapeut en maatschappelijk werker.

	• Er is een CvB welke bestaat uit: schoolarts, directie, intern begeleiders, orthopedagogen en maatschappelijk werkster. <u>Actuele en specialistische kennis en vaardigheden op het gebied van:</u> • Onderwijs en didactische ontwikkeling op Master SEN-niveau (o.a. ondersteunde communicatie (picto's en NmG), gesprekstechnieken, gedrag, beleving van beperking, aansluiten bij de belevingswereld en vergroten van zelfredzaamheid en autonomie). • Specialistische kennis over ontwikkelingsstoornissen en ontwikkelingsproblematiek (ADHD/ASS/hechting/lage SEO/angst/depressie/neurologische problematiek). • Orthopedagogisch handelen. • De-escalerend werken; gebruik maken van en opstellen van signaleringsplan door de begeleiding. • Behandeling op het gebied van onderwijs en gedrag. • Door de orthopedagoog inzetten van korte trajecten gericht op psycho-educatie voor de leerlingen, zoals bijvoorbeeld "Ik ben speciaal" voor leerlingen met ASS. • Sensorische integratie. • Kennis van het verloop van de (vertraagde) sociaal-emotionele ontwikkeling en daaruit voortvloeiende gedrags- en ontwikkelingsproblematiek. • Expertise op het gebied van diagnostiek (IQ, adaptief functioneren en sociaal-emotionele ontwikkeling) bij leerlingen met een beperking. • Inzet van een vorm van therapie vanuit de samenwerking met het multidisciplinair team of ketenpartners. • Inzet van de orthopedagoog op het gebied van sociaal-emotionele en gedragsproblemen. • Inzet van een ICT-expert. • Inzet van een jeugdwetindicatie, het PGB of de Wlz voor extra persoonlijke begeleiding ten behoeve van het functioneren in de groep. • Bieden van individuele begeleiding en voorbereiding bij veranderingen en onverwachte situaties. • Ondersteuning bij praktische vaardigheden en planmatig handelen door de onderwijsassistent.
Samenwerking met andere instanties	<u>Gemeenten/CJG:</u> • Voor o.a. leerlingenvervoer en hulpverlening. <u>Overige belangrijke partners:</u> • Gericht op behandeling/begeleiding, zoals PMT, spel-, muziek- of creatieve therapie en spelbegeleiding vanuit SDW, MEE, Juzt en GGZ. • Gericht op communicatie, zoals Auris en Kentalis (gehoor/spraak/taal). • Gericht op visus, zoals Bartiméus en Visio. • Met betrekking tot naschoolse voorzieningen, logeren en wonen, zoals SDW, S&L zorg, Amarant, Juzt en Educura. • Met betrekking tot uitgebreidere diagnostiek, zoals De Hondsberg, De La Salle, Amarant, SDW en Amares. • Inzet van het CCE. • Contact met en inzet van partners gericht op uitstroom.

Leerroute 4: uitstroomprofiel VSO of PrO	
Bekostiging	Categorie 1 (of 2) Extra bekostiging voor leerlingen met regelmatige begeleidingsbehoeften en begeleiding op het gebied van gedrag en/of sociaal-emotionele problematiek.
Doelgroep	De leerling in deze leerroute heeft een regelmatige ondersteuningsbehoefte vanwege licht beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden, een verminderde zelfredzaamheid en achterstand in sociaal-emotioneel functioneren. Leerlingen kunnen regelmatig gedragsproblematiek laten zien als gevolg van hun beperking. In deze leerroute zitten ook leerlingen die altijd een intensieve of zeer intensieve ondersteuningsbehoefte hebben vanwege hun gedrags- en/of sociaal-emotionele problematiek (categorie 2).
Uitstroombestemming	De leerling stroomt uit naar leerroute 4 VSO of naar het praktijkonderwijs (PrO).
Ondersteuningsprofiel 4 - Regelmatige ondersteuning	
Hoeveelheid aandacht en tijd	Gemiddelde groepsgrootte 10-12 leerlingen. <u>Mentale functies (Leren en ontwikkelen):</u> • Er is binnen de groep sprake van een veilige sfeer, rust en regelmaat en een duidelijke structuur en grenzen. • Er wordt een onderwijsaanbod geleverd in de eigen groep. Wanneer mogelijk wordt er buiten de groep op niveau overstijgend gewerkt. • Onderwijs sluit aan bij de belevingswereld en de dagelijkse praktijk, maar kan ook verder weg staan van de directe belevingswereld.

	• De leerkracht lokt initiatief bij de leerlingen uit. • (Deel)vaardigheden worden in kleine niveaugroepen ingeoefend en er is veel sprake van herhaling. • De leerkracht stimuleert het initiatief van de leerling en bevordert de zelfstandigheid. • Het samenspel wordt gestimuleerd en ondersteund door de leerkracht. • Er is een balans tussen in- en ontspanningsmomenten. <u>Sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag:</u> • De basishouding is gericht op het vergroten van de autonomie, initiatief name en verantwoordelijkheid leren dragen. De leerkracht neemt waar mogelijk meer afstand en stimuleert tot het zelf doen en zelf oplossingen bedenken. • De leerling krijgt grenzen en structuur aangeboden om zich veilig te voelen en om gedragsproblematiek te beperken. • De leerling wordt herinnerd aan het uitvoeren van handelingen en nakomen van regels. • Contact met de leerlingen vraag tijd, rust, nabijheid en begrenzing. • De leerling krijgt individuele begeleiding (binnen of buiten de klas), wanneer het uitvalt in de klas op gedrags- of sociaal-emotioneel vlak. <u>Communicatie en stem- en spraakfuncties:</u> • De overgangen worden door de begeleiding gevisualiseerd en begeleidt, waar mogelijk wordt er afstand gehouden. • De leerlingen hebben regelmatig behoefte aan korte verbale of non-verbale aansturing en er is regelmatig hulp nodig. • In de klas is er voor de leerling een voorspelbare leeromgeving; er wordt gebruik gemaakt van ondersteunende communicatie. • Het dagritme wordt visueel weergegeven. • De leerling wordt begeleid in het stimuleren in het verwoorden van zijn gevoelens en gedachten. <u>Zelfredzaamheid en motorische functies:</u> • Het aanbod kenmerkt zich door herhaling, om ervoor te zorgen dat vaardigheden inslijpen. • De leerling heeft verbale en visuele aansturing nodig in de nabijheid bij het uitvoeren van (deel)handelingen. <u>Zintuiglijke functies:</u> • Er wordt tijd en aandacht besteed aan het stimuleren van de zintuigelijke beleving. In de onderbouw groepen (leerlingen tot acht jaar) wordt dit vooral ingezet gericht op het vergroten van schoolse voorwaarden en ter ontspanning. In de bovenbouwgroepen wordt zintuiglijke beleving minder frequent ingezet, enkel ter ontspanning. • De leerkracht past zijn handelen aan, gericht op de zintuiglijke behoeften van een leerling. <u>Fysieke belastbaarheid:</u> • Onderwijsaanbod en -tijd kan worden aangepast naar de behoefte van de leerling. • Een deel van de leerlingen gebruikt medicatie, dit wordt onder begeleiding ingenomen. • Het is voor leerlingen mogelijk om onder schooltijd paramedische therapieën te volgen geïntegreerd in het lesrooster, als deze onderwijsondersteunend zijn.
Onderwijsmaterialen	• Het curriculum bestaat uit de ZML-leerlijnen CED. • Inzetten van specifieke methodes gericht op het ZML-onderwijs. • (Deel)vaardigheden worden ingeoefend met behulp van concrete, functionele en eventueel aangepaste materialen (o.a. sensorisch (spel)materiaal). • Er wordt met een visueel dagritme en korte verbale instructies gewerkt. • Er wordt wanneer nodig gebruik gemaakt van visuele ondersteuning d.m.v. verwijzers, foto's of pictogrammen. • De leerling krijgt korte, overzichtelijke opdrachten met deelstappen aangeboden. • Daar waar nodig worden individuele stappenplannen ingezet en aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. • Er wordt gebruik gemaakt van de time timer om de tijd te visualiseren. • Er wordt gebruik gemaakt van ondersteunende communicatie; o.a. NmG, picto's, foto's en spraakcomputers. • Computers/tablets worden ingezet bij het verwerken en/of inoefenen van vaardigheden. Er wordt o.a. gebruik gemaakt van interactieve softwareprogramma's. • Er kunnen materialen aangeboden worden ter voorkoming van motorische onrust, zoals een stressbal, tangle en wiebelkussen. • Om auditieve prikkels te reduceren kan er gebruik gemaakt worden van gehoorbeschermers of koptelefoons.

	• Voor het bewegingsonderwijs en op de (buiten)speelplaats zijn er aangepaste materialen beschikbaar. • De leerlingen die eraan toe zijn krijgen (aangepast) zwemonderwijs aangeboden totdat het A-diploma is behaald.
Ruimtelijke omgeving	• Gestructureerde, overzichtelijke en voorspelbare school- en klassenomgeving; vast en ruim lokaal, vaste lokaalinrichting en een vaste plaats in de klas. • Visualisering van afspraken in de klas en de school. • Lokalen worden afhankelijk van de behoeften van de leerlingen ingericht. • Tafels en individuele werkplekken, ingesteld op de zithouding van de leerling. • De school- en klassenomgeving is prikkelbewust ingericht, er is mogelijkheid tot gebruik van tafelschermen, koptelefoons etc. • Gestructureerde en voorspelbare invulling van de dag. • Er is voor de leerling een individuele ruimte beschikbaar om tot rust te komen of een activiteit uit te voeren. • Aanwezigheid van een snoezelruimte.
Expertise	<u>Medewerkers:</u> • Er is een multidisciplinair team bestaande uit: leerkrachten, vakleerkrachten bewegingsonderwijs, onderwijsassistenten, orthopedagogen, schoolarts, logopedisten, SI-therapeut en schoolmaatschappelijk werker. • Er is een CvB welke bestaat uit: schoolarts, directie, intern begeleiders, orthopedagogen en schoolmaatschappelijk werker. <u>Actuele en specialistische kennis en vaardigheden op het gebied van:</u> • Onderwijs en didactische ontwikkeling op Master SEN-niveau (o.a. ondersteunde communicatie (picto's en NmG), gesprekstechnieken, gedrag, beleving van beperking, aansluiten bij de belevingswereld en vergroten van zelfredzaamheid en autonomie). • Specialistische kennis over ontwikkelingsstoornissen en ontwikkelingsproblematiek (ADHD/ASS/hechting/lage SEO/angst/depressie/neurologische problematiek). • Orthopedagogisch handelen. • De-escalerend werken; gebruik maken van en opstellen van signaleringsplan door de leerling, eventueel met ondersteuning van de begeleiding. • Behandeling op het gebied van onderwijs en gedrag. • Door de orthopedagoog inzetten van korte trajecten gericht op psycho-educatie voor de leerlingen, zoals bijvoorbeeld "Ik ben speciaal" voor leerlingen met ASS. • Sensorische integratie. • Kennis van het verloop van de (vertraagde) sociaal-emotionele ontwikkeling en daaruit voortvloeiende gedrags- en ontwikkelingsproblematiek. • Expertise op het gebied van diagnostiek (IQ, adaptief functioneren en sociaal-emotionele ontwikkeling) bij leerlingen met een beperking. • Inzet van een vorm van therapie vanuit de samenwerking met het multidisciplinair team of ketenpartners. • Inzet van de orthopedagoog op het gebied van sociaal-emotionele en gedragsproblemen. • Inzet van een ICT-expert. • Inzet van een jeugdwetindicatie, het PGB of de Wlz voor extra persoonlijke begeleiding ten behoeve van het functioneren in de groep. • Bieden van individuele begeleiding en voorbereiding bij veranderingen en onverwachte situaties. • Ondersteuning bij praktische vaardigheden en planmatig handelen door de onderwijsassistent.
Samenwerking met andere instanties	<u>Gemeenten/CJG:</u> • Voor o.a. leerlingenvervoer en hulpverlening. <u>Overige belangrijke partners:</u> • Gericht op behandeling/begeleiding, zoals PMT, spel-, muziek- of creatieve therapie en spelbegeleiding vanuit SDW, MEE, Juzt en GGZ. • Gericht op communicatie, zoals Auris en Kentalis (gehoor/spraak/taal). • Gericht op visus, zoals Bartiméus en Visio. • Met betrekking tot naschoolse voorzieningen, logeren en wonen, zoals SDW, S&L zorg, Amarant, Juzt en Educura. • Met betrekking tot uitgebreidere diagnostiek, zoals De Hondsberg, De La Salle, Amarant, SDW en Amares. • Inzet van het CCE. • Contact met en inzet van partners gericht op uitstroom.

Bijlage: Lijst met afkortingen

ADHD	Attention Defict Hyperactivity Disorder
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBL	Beroepsbegeleidende Leerwerg
CCE	Centrum voor Consultatie en Expertise
CED	Centrum voor Educatieve Dienstverlening
CvB	Commissie voor Begeleiding
EMB	Ernstige meervoudige beperking
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IVO	Indicatiestelling Vanuit Onderwijsbehoeften
LDGM	Landelijk Doelgroepenmodel
LECSO	Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs
LR	Leerroute
Master SEN	Master Special Educational Needs
MKD	Medisch Kinderdagverblijf
NmG	Nederlands met Gebaren
ODC	Orthopedagogisch Dagcentrum
OPP	Ontwikkelingsperspectief
OZA	Onderwijs Zorg Arrangement
OZG	Onderwijszorggroep
PGB	Persoonsgebonden budget
PMT	Psychomotorische therapie
PO	Primair Onderwijs
PrO	Praktijkonderwijs
S(B)O	Speciaal (basis)onderwijs
SDW	Stichting Dag- en Woonvoorziening
SEO	Sociaal-emotionele ontwikkeling
SI	Sensorische integratie
SMW	Samenwerkingsverband
SO	Speciaal Onderwijs
SOP	Schoolondersteuningsprofiel
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring
VO	Voortgezet Onderwijs
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
Wlz	Wet langdurige zorg
ZML	Zeer moeilijk lerend